

Алтынны 29 – 31 күннэригэр Чурапчы сэлиэнньэтигэр

НЕРЮНГРИ уонна ЧУРАПЧЫ ДОБОРДОҔУУЛАРЫН

25 СЫЛЫН ТУОЛУУТА

ҮӨРҮҮЛЭЭХТИК БЭЛИЭТЭНЭР

Шефтэктэрибит камеларэ олус улахан уонна босхо этэ. Сакаан көрүт, кураан сылларга 2000-тан тахса тонна комбикорму, совхозтар бэйэбит булбут 500-кэс тонна зернофуражытынан тизээн аҕалан кыбылларга сүөксөн биэрэллэрэ. Итиннэ ортогунан прицептэк 6-лы КамАЗ автомашиналар колоннанын кэлэлэрэ. Быгарах тымныларга, сааһыры буолларына суолу баттаһа. Маныаха шефтэктэрибит уматык уонна сырыы күнүн-чааһын иһин биир солкуобайы төлөпөттөр этэ. Барыта камеларэ барса-дэһинэн оҥоһуллара. Аны ол эрэ буолбатах. Капитальный ту-

сүөсүтүт Е.Х.Дьячковская, наныксыттар А.Т.Егорова, А.С. Мокнаевская, сылгыһыт И.К. Аммосов, сүөсүтүт Я.И.Лавров.

Уларыта тутуу, реформа сылларыгар тохтуу быһылыгыт добордоһуубут бу үс сыллаабыта хаттаан сөргүтүлүбүтэ. Ол үйэлээх буолуослар уонна олох хаамытынан сангалы тымныыаҕар билиги, шефтэһи бастаки сылларыгар баар, үлөлөспүт дьон, баҕабыт улахан.

И.Н.ПЕТРОВА, "Күннэй" ХЭО директора:

— Оройуон минимизация тэрилтэлэри Нерюнгриньин шефтэһинитигэр биридди

ытталлыта. Оттон куорат төрүтүтүмүтэ 15 сыллар моделер Амгалеһа Барахкова оҥоһуктарын быһытпаката тэриһилибитэ, ону таһынан конзерва кыттыбыллыт. Итинник куорат 20 сыллар тэрилтэ быһытпаканан, атынан баран кэлбитэ. Шефтэктэрибит национальнай колориттаах оҥоһуктарбытыттан ордук сөргүнү, көмүс кизгэллэри, сахалыы кастүүмнэри сэнээрбиттэрэ, сэнээрэллэр.

Өссө биир умнуллубат түгэн. 1991 сыллааха Нерюнгри "Золотинка" совхозун кытта Москвага аан дойдуга кыра народностарын быһытпакатыгар биригэ кыттыбыллыт. Мантан олох-дьаһах комбинатын директора С.Р.Евграфова итиннэ мин буолан барбыллыт.

Куорат уонна оройуон шефтэһинитэ, үтүс сылларга добордоһуута итинник кизгэйдээн тахсыбыта. Манна куораттар, улуустар сибээстэрэ норуоттары чугаһатар, дьон ис эйгэлэрин үчүгэйдик билэргэ, истин сыһыанга үөртэр.

РЕДАКЦИЈАТТАН: Бэйэтин кэмигэр Сизирэ уонна Өтүгэ добордоһуулар итинник хардарыта өйөһүүтэ, өйдөһүүтэ итиннэ биригэ үлэлээһинигэ, култура, искусство эйгэлэрэ диригиригэр улахан үтүөлээх. Оттон улуус экономикаһыгар уонна социальнай сайдыытыгар куорат киллэрбит кылаата, кеметэ сөбүмэр.

С.СМИРНИКОВА
кэпсэттэ.

Хаартыскаларга: үһсө — Нерюнгри куораты бастаки тулааччыларга аһаҕастык аһаҕастык; аллара — добордоһуу экономикаһыгар, социальнай эрэ өттүнэн буолбакка, кизгэ программалаах културнай дьаһалларынан эмиз ыттыллар. Манна көрөбүт Нерюнгри куоракка чурапчылар концерты түгэни (1981 с.).

ЫРААХ ДА ЧУГАҔЫЫРА, СУОХ ДА БААР БУОЛАРА...

Улууспутугар Саха сирэ Россия государствотугар холбоспота 370 уонна Нерюнгри — Чурапчы добордоһууларын 25 сылларыгар аналлаах күннэр ытылларын, редакция бу промышленнай куорат уонна тыа сирин добордоһууларын оччолорго дьинг олохтоспут эбэтэр бэйэлэринэн кыттыны ылбыт дьоннору кытта кэпсэтэ сырытта.

Дьэ, добордоһуу хаһан, хайдах саҕаламмытай, туох дьаһаллар ыттыллар этилэр?

Е.Е.ВАСИЛЬЕВ, агропромышленной комплекс үлэһиттэрин профсоюзун улуустаагы комитетын председатели:

— Мин оччолорго Карл Маркс аатынан совхозка директордырым. Нерюнгри — Чурапчы шефтэһинилэригэр бастаки өтүгүн билигиттан райсовет исполкомун председатели Р.Р.Бурнашов уонна Нерюнгри горисполкомун председатели М.П.Кочнев уурбуттара. Аан бастаан кинилэр кэпсэтэннэр биригэ үлэлээһин дуоҕабыр чочуйан илин баттаспыттара. Ити 1976 сыллааха. Нөҕүө сыллар улуус ыһаагар Нерюнгригиттан кизгэ программалаах маннайгы улахан делегация кэлбитэ. Дьэ, ол кизгиттэн биридди совхозтарынан куорат улахан тэрилтэлэрин уонна

"БМ-стройпуть" подразделениеларын сыһаартаабыттар. Онон шефтэһи үлэтэ ордук чопкайа уонна үтүмнээх.

Холобур, "Якутгоспуть" (генеральной директор Бочаров), "Якутгострой" (Варшавский), 5 №-дээх автоколонна, "БМ-строй" подразделениеларыттан Нагорнай, Беркаит биридди сыһаарыллыбыттар. Совхозтар өттүлэригэр эмиз хардарыта үлэлээһинигэ дуоҕабарга илин баттаспыллыт. Ити эгэр маннайгы Нерюнгри — Чурапчы көрсүлүүлэригэр Карл Маркс аатынан совхозка ыһаахпыттар 6 ыһылээх официальной делегация тахса сылдыбыта, оттон 20-ч ыһылээх културнай делегация эмиз аан маннайгы Одыулуутка концертабыта, ол кизгэ бу Чурапчы сэлээнньэтигэр оҥорбута.

туларбыт, кыстыкты эмиз кинилэрэ суох буолбат этэ. Элбэх тутуу матырыйаалларын, өтүк уонна электро-матырыйааллар аҕалан сүөксөн кэбиһэллэрэ. Кыратыттан ыллааха, бу сылларга электрод олус дефицит буолара, ону кинилэртэн эрэ ыларбыт. 1,5-2 тонна электродунан хаачыйаллара. Онон эрэ араас ыксаллаах балаһыанньаттан тахсарбыт баара.

Добордоһуубут симэлийбөккө салбанан барарыгар уонна ис хоһооно кэҕиригэр, байытыллан иһэригэр кэлин үлэлээбит горисполком председатели П.С.Федоров улахан оруоллаах. Хардарыта Нерюнгри уонна Чурапчы лауреаттара баар буолбуттара. Бириэмийэ сыл ахсын улуус үлэһэ баһынарын түмсүүтүгэр тутарыллара. Совхозтар бу үрдүк ааха биридди килини түһэрбит, ону таһынан совхозпутугар эмиз туспа лауреаттардаах буоларбыт. Билигиттэн 1977 сылтан саҕалаан 1983 сылы хаһан Нерюнгри лауреаттарынан буолбуттара: сүөсүтүт Г.П.Дьячковская, СССР Государственной бириэмийэтин лауреата, сылгыһыт М.С.Толстоухов,

Администрация
Чурапчинского улуса
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 133 2 октября 2002 г.

ОБ УСТАНОВЛЕНИИ
ДНЯ ПАМЯТИ О
НАСИЛЬСТВЕННОМ
ПЕРЕСЕЛЕНИИ
КОЛХОЗОВ
ЧУРАПЧИНСКОГО РАЙОНА

Учитывая огромный моральный и материальный ущерб, нанесенный насильственным переселением 41 колхозов Чурапчинского района в северные районы в 1942 — 1944 годы социальному и экономическому развитию улуса, а также увековечения памяти о трагедии переселения, ПОСТАНОВЛЯЮ:

Установить 19 сентября Днем Памяти о насильственном переселении 41 колхозов Чурапчинского района в северные районы в годы Великой Отечественной войны.

Глава администрации улуса И. АММОСОВ.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 145 25 октября 2002 г.

О РЕГУЛИРОВАНИИ
СТОИМОСТИ ЗАГОТОВКИ
И ВЫВОЗКИ ЛЬДА

В соответствии с постановлением Правительства РС (Я) от 26 января 2001 года № 43 «Об упорядочении государственного регулирования цен и тарифов», ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Утвердить и ввести в действие с 28 октября 2002 года единый тариф заготовки и вывозки льда в размере 89 руб. за 1 куб. м (без учета НДС).

2. Опубликовать данное постановление в средствах массовой информации.

3. Контроль за исполнением данного постановления возложить на 1 зам. главы администрации улуса Чинигинарова В.И.

Глава администрации улуса И. АММОСОВ.

БЫЫБАРГА
КАНДИДАТТАРЫ
АГИТАЦИЯЛААҔЫН
ТӨЛӨБҮРЭ

«Сага олох» хаһыаха Саха Республикатын Государственной Мунньагар (Ил Түмэнигэ) депутатка кандидаттары уонна улуустаагы олохтоох салайыны баһылыгар кандидаттары агитациялыыр матырыйааллар иһин төлөбүр: бастаки балаһаҕа балаһа иһин — 15 тыһ. солк., иккис, үтүс балаһаларга балаһалар иһин — 10-нуу тыһ. солк.

«Сага олох» РИХ.

Көһүү... Көһөрүллүү... Бу арахан уонна кистэлэннээх сыллары оҕо эрдэхпиттэн иһэрим. Бахсы нэһилиэгиттэн "Коминтерн", Киров аатынан лаханньык хоргуыбатах, бэрт эниэ колхозтар хоту көһөрүллүбүттэр этэ. Биһиги Островская аатынан колхозпут ртоку олорор буолан көһөрүллүбэтэрэ. Ол туһаан-аахтарга дыобут эбит. Колхоз председатели Т.Н.Егоров саалаахтык салайан, бу колхоз-а сэрри кэмигэр биһир да киһи утан өлбөтөҕө. Оттон колхоз опсай сүөһүтэ өссө элбэти-лэн, хотуттан эстэн-быстан, өттөрү көһөн кэлбит колхоз-тарга элбэх сүөһүнэн, сизмэ бурдугунан көмө онорбутун туһунан архивка суруллан сы-ар.

Чурапчы 41 колхозтарын хоту көһөрүү анардас Чурапчы эрэ буолбакка, бүтүн саха ому-ун сэрри кэмигэр көрсүбүт эдээннэригиттэн биһирдэстэрин быһытынан сыаналанна. Көһөрүллүү буолбута 45 сыл уолбутун эрэ кэинэ бу алдар-хай туһунан ыраас мууска ууран кэпсээһин, этэн-сангаран бары сааламмыта. Биллэн турар, бу этиилэри, ту-руорсуулары ойүүр, сүрүннүүр наада этэ. Маны таба өйдөөн, партия Чурапчы оройуону-наабы комитетын иккис секре-тара А.С.Птицына көһүүгэ барыттар, кырдыаастар уоп-сай мунуахтарын ыппыта. Онно кырдыаастар сөбүстэргэ көһөрүү историятын үөрэтэргэ көбүлүүр бөлөхү тэрийбиттэрэ. Комиссия алта чилиэннээҕэ, председателинэн оройуон бил-лиилээх советскай-партийнай үлэһитэ, сэрри ветерана А.Д.Захаров талыллыбыта. Комиссия чилиэннэрэ буолбут алта киһиттэн бүгүнгү күнгэ түөртүгэр суохтар. Бу үтүөкэн-нээх дьоммут сырдык ааттара ахтылла туруохтара дии саны-бын. Мин бу ыстатыйабыр кинилэртэн биһирдэстэрин —

Коркин Е.П. туһунан кэпсэ-х-пин бабарабын.

Егор Прокопьевич комис-сия биһир саамай актыбынай кыттылааҕа этэ. Кини 1929 с. Кытаанах нэһилиэгэр дьадаҕы бааһынай кэргэнигэр төрөөбүтэ. Ийэлээх аҕата кы-ратыгар өлөннөр, эбэтигэр интилибигэ. Эбэтэ Хобороос 1942 сыллаахха өлөн, 13 саас-тааҕар тулаайах хаалбыта. Оҕо эрдэбиттэн оччотооҕу сэрри тыйыс кэмигэр уу-хаар аһылыктанан, быстар-бысты-бат икки ардыгар да сырыттар, "Бойобуой" колхоз бары ыра-хан үлэлэригэр тэнгэ үлэлэ-спитэ. Дьолго, бу колхоз хоту көһөрүллүүгэ хапсыбатаҕа. Сэ-рри кэмигэр, кураанга бааһына сыыс отун үргүүлэ-рэ, бурдукка олорор аһыҥаны түһэрэллэрэ, саас сир хоруту-тутар оҕус сизтэллэрэ. Биһир да эр киһи суоҕа, барыта оҕолор, дьахталлар этилэр.

1943 сыллаахха от-бурдук бөҕө үүммүтэ. Онно кини бур-дук быһыытыгар ат сизпиттэ. Гоша Коркин үчүгэй, таһаары-ылаах үлэтин иһин 1944 сылла-ахха оройуоннаабы тыа хаһаайыстыбатын быыстапка-тыгар кыттар чизэскэ тиксиби-тэ, биһир чизэллэр чэй бириэ-мийэлэнэн кэлбитэ.

1965—70 сылларга СГУ тыа хаһаайыстыбатын факульте-тын үөрэнэн бүтэрэн, ученай-зоотехник идэтин ылыбыта. Он-тон кэлэн төрөөбүт оройуону-гар Ленин аатынан колхозка председателинэн, салгыы өрө таһаарыллан оройуоннаабы тыа хаһаайыстыбатын управ-лениетын начальнигынан үлэ-лээбитэ. Кини үлэтигэр үрдүк ирдэбиллээх, принципиальной салайааччы этэ. Производст-воҕа тахсар сангын, кэрэни үөрэтэн олоххо киһилэргэ дьулуһара, оройуон экономи-ката бөһөрүүрүн туһутар эл-бэҕи онорбута. Бары дьаһал-ларыгар, дакылааттарыгар, ыс-татыйаларыгар сирин онорууну тупсарыны, мелиорацияны киһилэрини куруутун туруор-сара, олохтуура. Оройуонга ынах сүөһү иитинигэр ахсаан өттүн экирээппэккэ, биһир сүөһүттэн ылылар бородуук-суяаны үрдэтинни наада-лаабынан аабыра. Ордук Чу-рапчы оройуонугар сылгыны элбэтиини былаанныыра. Биһиги сирбитигэр-уоппуту-гар сылгыны 18,5 тыһ. төбөҕө түсүрүр кыах баарын ааҕан-су-оттаан партия райкомугар, райсовека көрдөрбүтэ, рес-публика хаһыаттарыгар сүөһүнү, сылгыны иитини интенсификациялааһын бол-пуруостарын элбэхтик туруор-субута. Кини Чурапчы сытар сирэ үрдүгүнэн, куруутун кэ-риэтэ курааннар хатыланан

кэлэ туралларынан, Амма өрүһүн уңуоргу үрэхтэрин, Нуотара сирин тупсаран онорон, сүөһү аһылытын база-тыгар кубулуларга этэрэ. Амма энэригэр олорор Соловьев, Болугур нэһиликтэрин сир-дэрин өссө тупсаран, кураан кэмигэр оройуон сүөһүтүн быһыылар базаларынан онорорго эппит этинтэ бил-гин да суолтатын сүтэрэ илик, кураан кэллэринэ өссө күннээҕи үлэ-хамнас бөбүс-кэтигэр кириэн сөп. Е.П.Коркин ити курдук ыраабы көрөр салайааччы этэ. Партия, Правительство кини үлэтин үрдүктүк сыаналаан, "Бочуот Знага" орденнэн наҕараадалааммыта.

Өссө университетка үөрэнэ сылдьан биһиги түһээн да бат-таппат болпуруоспутун, Чу-рапчы колхозтарын хоту көһөрүүнү үөрэтэрэ, государ-ственной архивы хасыһара. Егор Прокопьевич хоту көһөрүллүү хоромньута, ол со-дулуттан суорума суолламмыт дьон ахсаана кэллин хайаан да норуокка арыллыахтааҕар эр-нэрэ. Бу санаатын бэрт өргө дээр сүрбэр сөнөрдө, дууһа ыарыта онгосто сылдьыбыта. Кини бу кэтэспит кэмэ 1987 сыллаахха кэлэн, бэйэтэ хоту көспөтөх да буоллар, баҕа өттүнэн комиссияга кириэн күүскэ үлэлэспитэ. Эр сыллар-га мустул матырыйааллара ком-миссия бастагы сүрүн докуму-оннарынан буолбуттара. Егор Прокопьевич дойдутунан, Чу-рапчыга үөскээбитинэн куруу-тун киэн туттара, туох да иннигэ-тэ-толлуга суох бэй-этин "Маарыкчаан ыччатабын" дэнэрэ. Чахчы да төрөөбүт оройуонун уоттаах-төлөннөх патриота этэ, дойдутун үөрүүтүнэн үөрэрэ,

кыһалбатынан эрэйдэнэрэ. Ол да иһин хоту көһөрүү курдук хабыр атаҕастабыл кытта хаһан да эйэлэспэтэҕэ. "Ус хо-нутунан көһөбүт, 16 киһиттэн ордук таһаары ылбаккыт", — диин куораттан тахсыбыт бо-лонуучунайдар бэстилэтинэн остуолу охсо-охсо күргүйдээн, уураахтатан ыппыттарга хай-дах курдук атаҕастабыллаабын куруук кэпсирэ, хомойоро. Тулаайах сылдьы, сэрри тыйыс кэмэ, аас-туор олох, ыарахан үлэ доруобуйатыгар охсоннор, Егор Прокопьевич, хомойуох иһин, уһун саастам-матаҕа, 59-гар күн сириттэн арахсыбыта. Чурапчы улууна, дьоно-сэргэтэ Е. П. Коркин курдук чулуу ыччаттар-даабынан киэн туттуохтаах, кини утүө аата ахтыллыахтаах.

Гаврил ЕГОРОВ.

Хаартыска: Е.П.Коркин.

ИЙЭ АЙЫЛҔАБЫТ АРАҢАЧЧЫЛЫРЫН ИЛЭ КӨРДҮБҮТ

Күүс өтүкөн хоту көһөрүллүү 60 сылыгар анаммыт кэриэстэбил күннэрэ олус тэрээһиннээхтик ымытылыннар. Көһөрүүгэ биһиги дьикэ кэргэн Кэбэйин оройуонугар олоҕулуут. Оччолорго 10 саастаах буолан тугу өйдүүрбүзэн ахты су-руйбулун Д.П.Чечебутов "Харах уулаах ахтылар" диэн кинигэтигэр киллэрбит.

Дьокүүскай-Тиксини — Дьокүүс-кай" маршрутунан теплоходунан ус-тууга миһигин нэһилигэ дьаһал-та, ырдьаастара, оҕолорун уонна бар дьонун тэрийэн ыппыттар. Эр сылларга биһирэ ыал буолан олоҕ-бут кэргэниэм эмискэ ыалдыан күн сириттэн арахан харааста сылдьар кэмим этэ, ону дьонум-сэргэм: "Ба-ран сэргэхсийэн кэл", — диэбитти-гэр сөбүлэспитим. Ус палубалаах кыраһыабай "Демьян Бедный" теп-лоходунан 158 киһи кэккэтигэр ки-ирсэн, 12 хонук устата айанга сылдьан көмүс үгүсхтара хаалбыт дьоммутугар сүгүрүйэн, сир-туом быһылынан уот оттон, арчылаан, төрөөбүт буордарын илдьэн куттубут, ахтымы тылларын эттэ. Ит. Бу сыры-ны тэрийбит правительственной уонна улустууҕа комиссиялар ба-ры чилиэннэригэр, улустуу дьаһал-татыгар бары махтал буолуохтун!

Чурапчы сэмээннэтигэр таңара дьистин ытык томторугар Мемориал оноруллубут. Булгуннах оройугар көһөрүллүү символа бу-олан, Оҕолуох Ийэ бетонан куту-лан турдоруллубуттар. Бу эдэркээн дьахтар курдук барахсаптар эрэйи энэринэн тэлэн, оҕолорун күннэ-ригэр туттан, харааннаһан-харыстаан дойдуларыгар эргиллэн кэлэн олоҕу

салҕабыттарын түмүтүр күн бүтүн үүсүлүт баар буоллаҕа... Диринг энсигиллэннээх музыка кэмигэр Ийэ сирэйин одулуу тураммын ийэбин санаан кэллим. Алааспыттан хоньбулуппутун умнубалпын. Ийэби-нин ынахтарын үүнэн илдьэн барыахтаах сүөһүтэ холбообуллу. Мангыраһын бөҕөтө, кинилэр үй-улгалаарыгар бу түбүлэбэит алдыр-хайбыт эмиз тийибит быһылаах. Ийэм эргиллэн алааһын эргиччи көрбүтэ уонна хараһын уута ыгыл-лан тахсыбытын кисти-саба сотту-бута, мин ону "алҕаска" көрөн кэ-биһэн куһаҕан ахан буолбутум... До-лгуйаммын хараһым уута тахсы-быта. Искусство ити курдук улахан долгуйууну бизарин өссө төгүл итэҕэйдим. Мемориал ситиэ-хотуо, дьон болломтотун тардыа турдаҕа. Ил Түмэн депутата А. И. Попова: "Чурапчылар алдырхайбыт кэриэ-стэбил арчылы айылҕа бэйэтэ кэллэ. Кэриг эрэ, ол күн аннынан лоскуй-лоскуй кыра былыттар сэл-ли-кэккэли тарҕанан тахыстылар, биһигини араҥаччылы, арчы-лы", — диэбитигэр собуруу хайыһан көрүлүт, кырдык, дэби-гис буолбат дьикти кестүү турар эбит. Дьон ааҕа оҕустар — 41 бы-лыт. ыарахан дьылҕаҕа умса анны-ыллыбыт колхозтарбыт ахсаанна-рын саба дии!.. Ити курдук ийэ ай-ылҕабыт араҥаччылырын илэ көрдүбүт, астынныбыт, үөрдүбүт.

Николай Гаврильевич ФЕДУЛОВ, Диринг.

КИНИГЭТТЭН СЭДИПТЭЭН

Көһөрүллүү 60 сылыгар анал-лаах научнай-практической конферен-цияга кимрэ сырытамына "Харах уулаах ахтылар" диэн кинигэни бэ-лэстэбиттэрин сийили аастым. Ааҕа олорон, бэйэм төһө да көһөрүү кыттылааҕа буолбатаһым иһин, улаханньык уйадылдьым, долгуйдум. Көһөрүллүү сорун-мунун көрүттэ-рэ, хоргууан, ыалдыан өлбүтүгэр ча-хчы сыаналаах үйэлээх өйдөбүннүк буолуо. Кинигэ матырыйаалларын бэ-лэмизэбит уонна сүрүбүт Д.П.Че-чебутова дириг махталын тиүрдэ-бин итинэн бу кэскиллээх үлэтин өссө салгырыгар бабарабын. Бу кинигэни утатыллааха эрэ улус бары нэһиликтэрин, оҕуолаларын библи-отекаларыгар тарҕатыаха ооп эбит дии санаатым.

Бу кинигэҕэ биһир дойдутаах-тарым, бары билэр дьонум В.В.Кузьмин — Малакта, П.Н.Адамов — Бухаа уо.д.а. истиг-иһирэх тылын ахты-лыбытырттан, убайым Е.М.Филип-пов, кэргэним Агафья Афанасьевна, ыкса ылым В.Г.Титов ахтылырыт-тан быһа тардылар, Н.Р.Луковцев — Хараарыскай хоһоно бэчээттэ-миттэриттэн улаханньык астынны, үөрдүм. Чахчыга Эрилик Эристин музейыгар хоту көһөрүллүү кытыла-ахтарыгар анал стенд баар. Кинилэ-ри үйэтигэр "Сарыал" юнкорпост оҕолоро үтүмнээхтик үлөһүлүлэр.

Николай Филиппов, Чамыр.

КӨӨРӨҮЛЛҮБҮТ ЛЕНИН ААТЫНАН КОЛХОЗ ТУҢУНАН ЭБЭТЭР КИМ БУРУЙДААХ ЭТЭЙ ?

ыстыбатыгар, кураабы уонна хотугу сирдэри баһылырга омуктартан "эрэлэ суохтарын" ылаан көһөрүү сааламмыта. Ол курдук, 1930-с сс. кулаак-таммыттары, 1937 с. Дальнай Восток көрөйдэрин, 1940—1941 сс. Ленинград таһыгар олуктоох карелофиннары, При-балтика үс республикатын олохтоохторун, Волгатаары не-мечеттери, Крым татардарын, чеченцэтери, ингуштары, бол-гардары, курдары. 1942 с. Чу-рапчы 41 колхозун, 1948—1951 сс. арҕа украинцэтары...

Чурапчылар көһөрүү сүр-дээх кылгас кэм иһигэр түргэн-ник барбытын туһунан элбэх ахты онорулунна. Биһиги "Ленин" колхозут 171 киһи-э

эх көспүтэ. Кэбээйигэ 62 киһи өлбүтэ, 4 киһини армияҕа ыл-быттар. 3 киһи атын сиргэ бар-быттар. 95 киһи дойдуларыгар эргиллэн "Сардаҥа" колхозка холбоспуттара. Теннүбүттэргэ доруобай киһини аҕыйаҕы бу-ларын. Мин бэйэм 2-с группа-лаах инбалиппин.

Хатырык Хомоҕо сүөхэнэн баран, муус тоҥон эрдэбинэ тийиэхтээх сирбитигэр Төгүрүк Куелу булбуттут, ту-рар-турбат бары үлэлээн 7 эр-гэ балаҕаны сэлбийэн түһ ту-рар хаартан хахаламмылпыт уонна 30-ча сүөһү киһирэр хо-то-нун тулуппут. Мин, оччолорго 12-лээх уол, эбизээх дээр-и-нах маньырым, онтон кизэ-э буор таһылыгар, кутуугулар

сылдьыбытым, кизээ ыамга тымтык тутарым. Хотону, дамы, кыбыны бүтүрөт муус үрдүгүнэ хоту хотуууга буол-бута. Колхоз дьон барыта бэ-ринилээхтик үлэлэспитэ. Кыһын хоргууу сааламмыта. Аан бастаан саамай үлэһит, ыарахан үлэҕэ сылдьар эр дьоммут өлбүттэрэ. Кыһын оҕолору Мастаах оҕуолалар илдьибиттэрэ. Ул амтаарын мунуугар симми сдох онорон олоҕулууттара. Олус тынны, муостага ууруллубут муус ир-бэт этэ. Эһилигэр Мукучта үөрөммитим. Сайын балыкта-сылым, от үрэх быһытын суурук алдыатарын мас анныан бөлүлүүбүт, кэлин мунҕаҕа сылдьыбытым.

бута да, нэһилиэннээҕэ түгэ-тин диин суоҕа. Онон уопсай үлэҕэ сылдьыбыт мунҕаһыт-тар, сүөсүһүттэр эстэн бар-быттара. Микстэтигэр са-лайааччы оруола улахан этэ. Көһүү да практиката көрдөр-бүтүнэн, норуот тулугар ылар-ар, кыһанар председатели баар, сиригэр дьон ачыктааһына, хоргууан өлүүтэ аҕыйаҕа. Кол-хоз сүөһүтэ тыгыллыбатаҕа, белык сороҕо сытыйбыта, ыс-кылааха турар бурдук сүтүн түгэтиллибэтэҕэ. Баар аһы аһаппаха дьону хоргулуттара, маны ким да утарыбата. Кол-хоз нүүдү-балы салайааччы-лара, онно кытыгастаах дьон-норо правительство сыһа уурааҕар көмөлөһөн алдыр-хайга тирдибиттэрэ.

Афанасий Петрович АНДРОСОВ, көһөрүллүү кыттылааҕа.

Күүс өтүкөн көһөрүү Рос-сияҕа 1645 сыллаахтан сокуо-нууан биһиргэтиллибитэ. Ити иһинэн государственная ыйааҕа суох көһөрөр эбиттэр. Көһөрүү сыалынан санга сир-дэргэ дьону олохсугуу, баппат-тары тэйтиин, буруйдааһын, кыраһыссалары бөбүргөтүү буолара. Көһөрүүнэн улаханньык дьарыктаммыт ыраактааһын — Петр I. Урели, Сибирин, дойду собуруу эһэрин баһылаа-һынаҕа сылын ахсын тыһыан-ланан киһини көсө ытара. Кини кэниннээҕи ыраактаа-һылар холубунай уонна поли-тическай буруйдаахтары Сиб-ири ааһан Саха сиригэр, Кам-чаткага тиниэ утаарар буолбут-тара. Советскай былаас Рос-сийскай империя опытын кэнгэстэн улахан масштабтаах-тык туттубута. Бастаан ханна улахан тутуу барар, промыс-ленность сайдар сирдэригэр, онтон Сибирь тыатын хаһаа-

СПОРТ ФУТБОЛГА АНАБАС ЧЕМПИОНАТ

Алтынны 26 күнүз улуус-таагы ыччат управлениетин көбүлзалиннен Чурапчы сали-аньнэтигэр П.Е.Бархсанов аатынан стадионга футболга анабас чемпионат буолан ааста. Уолсайа сэттэ хамаанда: гимназия, орто оскуола, ЧРО-СИО ийи хамаандата, ЧФКСИ, колладж, ис дьыала отделын хамаандалара кыттыны ылылар. Ооннуу сабаланытыгар ыччат управлениетин специали-И.Г.Васильев эдэр спортсменнэри эбэрдалээн тыл эттэ. Жеребевкалаһы ныматынан хамаандалар ким кимини ооннуурун наардастылар. Теһе даһаны тынны тыннээх күн буолар спортсменнар ис истэ-ригиттэн итйиэн-кутуйан, бары даһаны кыйыыга дьулуһан кууруулаэтик оонньотулар.

Бастагы эргикр олимпийскай системанан ытылыһа, ол эбэтэр кыйагыт буолуо хамаанда турсаан иста. Ийиэс эргикр гимназия, ЧФКСИ, ЧРОСИО-1, ис дьыала отделын хамаандалара хааллылар. Сүрдээх тыгааһыннаах ооннуу кэниит-тан финалга гимназия уонна ЧФКСИ хамаандалара табыстылар. Күүстээктэн күүстээх кыйа-ар — түмүккэ ЧФКСИ хамаанда-та бастыыры ситистэ. II миэстэни — гимназия, III миэстэни — ЧРОСИО-1 хамаандалара ылылар, кубогунан, грамоталары-нан, мэтээллэринэн наараада-

ланьылар. Ону таһынан бири-димиээн оонньосчуларга анал бириистэр туттарылыннылар. "Бастыг наададоһай" аатын Дмитрий Катахинов (ЧРОСИО-1), "Бастыг көмүсөзөнчү" аатын Гаврил Ушенишай (ЧФКСИ), "Бастыг вратарь" аатын Алек-сандр Попов (гимназия), "Бастыг капитан" аатын Федор Бо-рисов (ис дьыала отдела) ы-лылар. Эдэр дьон "Кылаабы-найка кыйы буолбатах, кыт-тым" дииг даһиллэн салыта-ран сибидэй салгынгга сүүрэн-кэтен, баркэ сэргэхсий-эн тартыстылар.

Галина ГОВОРОВА.

Хаартыскаҕа: кыйыылаах ЧФКСИ хамаандата Ортоку (алларар) — хамаанда капитана Гоша Старостин.

ЭБЭРДЭЛИНИБИТ

«Чурапчы» ТХПК директорун Андрей Тимофеевич НОГО-ВИЦЫНЫ Саха Республикатын тыатын калаһыстыбатын үтүөлээх үлэһитин үрдүк аата илгэрлэһитинэн илтитик, ис-тинтик эбэрдалэнибит!

Эйиэхэ түбүктээх, сыралык үлэһэр өссө дьолун си-тиһиһэр, дьулуруулаах үлэһитин дьоннор-сэргэһэр үтүө холобур буола тураскалар, тус олхорор дьолу-соргуну баада-быт.

Маарыкчаһынаабы потреббщество сэбиэтэ, бырабылыһыһа.

Эргикр ветераным, Чурапчы салинныэтин олохтообун Иван Иванович КСЕНОФОНТОВЫ улуус бичуоттаах гражд-анин аатын мөбүсөөн, илтитик истинтик эбэрдалэнибит!

Этанга олорон үлүн үлэһэнэргэр, олохторго, сиэннэ-рэр сүбэ-аһа, өйөбүк-тирэх буола сылдьарга бастыг баабытын тирээбит.

Маарыкчаһынаабы потреббщество сэбиэтэ, бырабылыһыһа.

Убаастыыр таһыбын, быраалтын, убайдын, Россия-кай Федерация үөрэтиригитин туйгунун, Чурапчытаагы спор-тивной оскуола сааһымаах тренерин АИМОСОВ Гаврил Ни-колаевичи 60 сааһын туолууһунан ис сүрдэһиттэн эбэр-далэнибит!

Күндү илтиһитигэр саха аһаһыһы кытааны дору-буйаны, кырдыары биллэһит эбэрдалэни эрчиһи, убаастыг күһү-уруу баадабыт. Үтүө мээ сааһыларын туолууттар, ту-лаһыг доһотторун ытытабыларын ылан куруук үөрэ-көтө сырыт.

Чурапчыттан эдьинийг Маалпа, кини олоһор Макароһтар, Хокутаностар, Кондратьевтар, Мугудайтан Сивцевтар, Чурапчыттан балтын Татьяна, күтүөтүг Прокопий уонна кинилэр кыыстара Саргылаана, күтүөттэрэ Бүөккэ.

Таптаһаах кэргэним, күндүттэн-күндү күн-күбэй ий-эбитин, айыһас эбэбит, «Сахателеком» ПП Чурапчытаагы фи-лиалын кылаабынай кэсирин МАТВЕЕВА Светлана Петро-ваны 50 сааһын туолуут кэрэ-бала күтүөһүн, үөрүлээх үбүлүөтүнэн илтитик, истинтик эбэрдалэнибит!

Күндү илтиһитигэр ыстаах күндүк доруобуйам, үлүн дьоллоох олоһу баадабыт, үлэ-кэһимин таһыһаах бу-олуун, сыдык эрэ сыдыһыһын, үтүө эрэ тосхойдун дииг ал-гыһыт. Биллээх убаастыг кытааныһыт, сүбэ-аһаг, сыла-ар сыһыһыһы иһэн мөһтөнөбит.

Кэргэним Михаил Кононович, олоһорун Оля, Миша, Конон, Анна, сиэнниг Проня.

Күндүк саныр, ытыктыр дьонэбитин, биһр идээлэ-хитин УСТИНОВА Мария Егоровнаны үтэ аһардаах үбүлүөтүнэн ис сүрдэһи илтитик, истинтик эбэрдалэнибит! Эйиэхэ чэпкэн-чэбдик доруобуйаны, эдэрди эрчим, убаастыг күһү-уруу, сыһыһыһыт сыһыһыһыт, үлүһүрбэт сэргэх олоһу баадабыт. Олоһуг өрүү дьол-соргу, үөрү-көтүү эрэ аһыһыһыһын дииг алгыһыһын тирээбит.

Өр сылларга Чурапчы салинныэтин кини олоһобуйагэр биһрээ алтыһан үлэһэбит Варвара Прокопьевна, Анастасия Тихоновна, Ирина Ордахова уонна бары дьүөгэлэринг.

Күндүк балтыбыт, эдьинийбит, Болтоҥо дьесадын сэбиэһисэ ЕФРЕМОВА Татьяна Ивановна, Эйиэхэ Саха Республикатын үөрэтиригитин туйгунун үрдүк аата илгэрлэһитинэн эбэрдалэнибит! Туйгун доруобуйаны, дьолу-соргуну, дьоннор-сэргэһэр, олоһорго-урууларга этанга буолууну баадабыт. Ситиһилээх үлэһитин кэлэр да өтүгэр үөрдэ турарга.

Болтоҥоттон Игнатевтар, Захаровтар, Рожиннар, Мирнэйтэн Ксенофонтостар.

КРИМИНАЛЬНАЯ ХРОНИКА

Ааспыт нэдиэлэһэ ман-нык буруу оһоруулар ба-лиэтэниһэр:

Алтынны 21 күнүгэр Болугур нэһилиэгин участ-ковой милиционер А.Н. Орловтан күнүс 2 чааска Кондратьевтар дьыэ кэр-гэттарин дьыэлэригэр гр. Егасов, Изот Егорович арыгы испит туруктаах сылдьан гр. Федоров Сер-гей Николаевичка быһаһынан хаста даһаны эт-хаан өтүтүнэн эһтиһил-ри оһорбутун туһунан тыл-лабыр киһирбитэ. Маты-рыһаал үөртүлүлэ сылды-ар.

Алтынны 22 күнүгэр кизһэ 17 чааска кин ба-лыһа хирургическай от-делениетыгар Төлөйтөн 1952 сыллаах төрүөх гр. Оконешикова Мария Павловна эт-хаан өтүтүнэн эһэһиһилэрдээх киһирдэ. Кин уонна туох биричин-нэлэринэн кинини ба-лыһаҕа киһирэр ба-лаһыһыһаҕа тизрдибитэ чуолкайданар.

Алтынны 26 күнүгэр Чурапчы сэл. Ефимов уул.

35 № - гэр оһорор гр. Кузьмин Семен Семено-вичтан кини гараһыгар түүн биллибэт дьон киһ-рэн автомагнитоланы уоран барбыттарын туһунан тыллабыр киһирдэ. Кыра күлүгэһиһэһин иһин манньык дьон адми-нистративнай эппиэтинэс-кэ тардыһыннылар:

Потапов Никита Гав-рильевич — 1956 с. төрүөх, үлэтэ, оһорор си-рэ суох.

Слепцов Леонид Алек-сеевич — 1962 с. төрүөх, Чурапчы сэл., үлэтэ суох.

Дьячковский Семен Михайлович — 1966 с. төрүөх, Чурапчы сэл., үлэтэ суох.

Елисеев Михаил Рома-нович — 1975 с. төрүөх, Чурапчы сэл., үлэтэ суох.

Общественнай миэстэ-лэргэ арыгы иһэн уонна итирик туруктаах сылдьан 38 киһи араас админис-тративнай миэрэлэргэ тар-дыһыннылар.

Улуустаабы ис дьыала отдела.

БИНИГИ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫН!

Күн айы Чурапчы — Алларав Бэстээх маршрутуһун дьон таһабын. Сымнаһас киһиһиһилэрдээх. Тел. 42-252.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Манган, аттамыт, тигиһэ киһир оһус сүһү сүттэ. Ангар ха-раһын кылаана манган, биһрэ күтэс. Ким ханна сылдьарын көрбүт, билбит 42-189 телефонга биллэрэргитигэр.

Манньык сүһүлэр сүтүлэр:
1. 6 саастах, манган дьүһүнээх ыһах.
2. Манган тыһы тыһаһас.
3. Хара эриһнэрдээх манган, аттамыт оһус борооску.
4. Курук дьүһүнээх, аттамыт оһус борооску.
Ким көрбүт, билбит 42-323 телефонга биллэрэргитигэр көрдөһөбүт.

Бүтэй күтэс, туһаһаһаах, биһрээх ыһах уонна оһото эмиэ бүтэй күтэс, туһаһаһаах оһус борооску сүтүлэр. Ким көрбүт 42-331 телефонга биллэрэргитигэр көрдөһөбүт.

Күтэс мангаһа дьүһүнээх, эһиһыһаах аттамытаах тыһаһас сүттэ. Ким көрбүт, билбит 43-085 телефонга биллэрэргитигэр көрдөһөбүт.

Күндү кыһым, биһрээ тароһу баһыһыт, эдьинийбит, Мугудайтан төрүттээх Хитас бөлүһэһин олохтоһо
БУРЦЕВА Анастасия Николаевна
алтынны 27 күнүгэр операция кэнииттэн өлбүтүн, дьириник курууһун туһунан, бары аймактарыгар, биһрээ үөрэммитэригэр, биһр дьонугар иһтиһнэрибит.

Ийэтэ, эдьинийдэрэ, убайдара, балтылар, саһастара, күтүөттэрэ.

Күндүк саныр, убаастыыр кийимит, Солсөөв орто оскуолатын учуутала, СР үөрэтиригитин туйгун
ФЕДОРОВА Ефимия Афанасьевна
ыһаркан ыһаһыһын өлбүтүнэн кэргэһигэр быраһыһыгар Николай Иванович Федоровка, оһорорго, сиэннэригэр, биһрээ тароһуһтар-гар, бары аймактарыгар дьирин курууһаһыһын тирээбит.

Майаттан Аргуновтар, кинилэр оһолоро уонна дьыэ кэргэттэрэ.

Тыһы, үлэ ветерана, хоһу көһөрүлүү кыттыһааһа, Хаһаар кийи-гитин Хорһаһыһтан төрүттээх
ГУЛЯЕВА Елена Сергеевна
үлүн ыһаркан ыһаһыһын өлбүтүнэн сиэннигэр, бааһыт үлэһиһиһигэр Сивцева Лена Николаевна, аймактарыгар, күтэс дьонугар дьирин ку-турбаһыһын тирээбит.

Маарыкчаһынаабы потреббщество бырабылыһыһа, профкома.

ПРИГЛАШАЕМ НА КОНКУРС

Чурапчинская республиканская средняя спортив-ная школа-интернат имени Д.П.Коркина приглашает всех желающих НА УЛУСНЫЙ КОНКУРС ВОКАЛИС-ТОВ "МУЗЫКАЛЬНЫЕ КАПЕЛИ".

Цель: пропаганда вокальной культуры детей, выя-вление талантливых детей, подготовка психологичес-кой уверенности детей для дальнейшего участия в раз-личных конкурсах.

Дата проведения: 2 ноября 2002 г.

Место проведения: актовый зал ЧРССШИ.

Условия конкурса: 1. В конкурсе прослушиваются солисты, дуэт, трио (дошкольный возраст, начальные классы; 5-8 классы; 9-11 классы, студенты). 2. Про-слушивается 1 песня. 3. Внес с каждого участника 200 рублей. 4. В конкурсе не участвуют лауреаты, призеры российских, международных конкурсов.

Программа конкурса:

10.00 — регистрация

11.00 — 17.00 — конкурсное прослушивание

19.00 — Гала-концерт.

Всех победителей конкурса ждут ценные призы.

Оргкомитет.

СААМАЙ-СААМАЙ КЭРЭ КИҢИБИТ

От ийин сылаһыгар
Ийэм миксэһэ
Күн сирин көрдөрбүтэ,
Ытаабыһыһын күөх
Оһо төкүһүбүтүм.

Онтон ыла мин
Ийэм үөрүүтүн эһэн
Олоһун салгырыгар
Оһорос түгэһиһэһи
оһотуһаһын.

Оһо түспүт оһотуһуһунан,

Груня ПОПОВА,
Чакыр орто оскуолатын
VIII кылааһын
үөрэнээччитэ.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
E-mail: sapaoloh@churap.sakha.ru

Хаһыаты тарыһаччылар: Саха Республикатын Правительствота,
улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалын тылыннан оһууруһунуһка,
чэпкэһэ, субуотата таһар. Хаһыат индекс: 54907

"Саха олох" редакцияһыһа-издательскай холбоһук.
Офсетной бэһээт. Сааһаһын №-рэ 129. Тираж 2197.
28. 10. 2002 с. бэһээккэ бэриһинэ.

Автор сурутар этиһэр санаа
редакция позицияһыгар маһын сөп түбэһэр
буолбатах. Суруһа кыйылар чакчылар
кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһин
автор тус байыа сүгэр.